

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 21.9.2007
COM(2007) 546 galīgā redakcija

2002/0222 (COD)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM

atbilstīgi EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai

par

**kopējo nostāju, kuru pieņēmusi Padome, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes
direktīvu par patēriņa kredītliņumiem**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM**atbilstīgi EK līguma 251. panta 2. punkta otrajai daļai****par****kopējo nostāju, kuru pieņēmusi Padome, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par patēriņa kredītliģumiem****1. PRIEKŠVĒSTURE**

Datums, kad grozītais priekšlikums nosūtīts Eiropas Parlamentam un Padomei (dokuments COM(2002) 443, galīgā redakcija – 2002/0222 COD)	2002. gada 12. septembris
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma datums	2003. gada 17. jūlijs
Datums, kad Eiropas Parlaments sniedzis atzinumu (pirmajā lasījumā)	2004. gada 20. aprīlis
Pirmā grozītā priekšlikuma nosūtīšanas datums	2004. gada 29. oktobris
Otrā grozītā priekšlikuma nosūtīšanas datums	2005. gada 7. oktobris
Datums, kad panākta politiska vienošanās Konkurētspējas padomē	2007. gada 21. maijs
Kopējās nostājas pieņemšanas datums	20.9.2007

2. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Jaunas patēriņa kredītliģumu direktīvas priekšlikumam ir divkāršs mērķis: nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni un aizsākt darbu, kura mērķis ir izveidot priekšnoteikumus īstenam patēriņa kredītu iekšējam tirgum.

Direktīva, kas pieņemta 1987. gadā, balstījās uz pamatnoteikumu saskaņošanu. Gandrīz visas dalībvalstis ir paplašinājušas direktīvas noteikumu jomu, turklāt dažādā apmērā, un tas traucē vienota tirgus izveidei. Piecu direktīvas pamatmoduļu (informācija, kas sniedzama pirms liģuma noslēģšanas, liģumā iekļaujama informācija, gada procentu likme (GPL), atteikuma tiesģbas un pirmstermiņa atmaksas tiesģbas) pilnģgas saskaņošanas mērģis ir palģdzēt izveidot vienotu patēriņa kredģtu tirgu, jo kreditoriem nebģs jģpielģgo piedģvģtie kredģti daģģdu dalģbvalstu tiesģbu aktiem.

Spēkā esošā patēriņa kredītu direktīva (87/102/EK) tika pieņemta 1987. gadā un paredz tikai elementārus patērētāju aizsardzības noteikumus. Nesenās pārmaiņas tirgū radīja nepieciešamību šos noteikumus pielāgot.

3. KOMENTĀRI PAR KOPĒJO NOSTĀJU

3.1. Vispārīgas piezīmes

Komisijai priekšlikuma galvenās sastāvdaļas bija šādu noteikumu saskaņošana: informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, līgumā iekļaujamā informācija, GPL aprēķināšana, pirmstermiņa atmaksas tiesības un atteikuma tiesības.

Lai kreditori pildītu prasības sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas, Komisija atbalsta standarta veidlapas ieviešanu.

3.2. Eiropas Parlamenta pirmajā lasījumā ierosinātie grozījumi

Kopējā nostājā iekļautie grozījumi

Attiecībā uz direktīvas darbības jomu EP ierosināja vairākus izņēmumus, ko pieņēma vai nu pilnībā, vai ar grozījumiem.

Galvojuma līgumu izņemšana no direktīvas darbības jomas tika paredzēta grozītajā priekšlikumā un iekļauta kopējā nostājā [2. panta 1. punkts].

Ieteikums no darbības jomas izņemt ne tikai hipotekāros kredītus, bet arī kredītus, kurus nodrošina cits līdzīgs galvojums, arī ir iekļauts kopējā nostājā [2. panta 2. punkta a) apakšpunkts], un Padome pievienoja jaunus izņēmumus (kredītu jomā) attiecībā uz nekustamā īpašuma iegādes finansēšanu (skatīt 3.3. punktu).

Runājot par izņēmumiem, Parlaments ierosināja neattiecināt direktīvu uz kredītlīgumiem par summu, kas ir mazāka par 500 euro un kas pārsniedz 100 000 euro. Komisijas grozītajā priekšlikumā bija paredzēts atvieglots režīms kredītiem līdz 300 euro. Padome piekrita no direktīvas darbības jomas pilnībā izņemt kredītus, kas ir mazāki par 200 euro, un saskaņā ar Parlamenta atzinumu augšējo robežsummu noteikt 100 000 euro apmērā [2. panta 2. punkta c) apakšpunkts]. Šāds risinājums ir pieņemams, jo mazu kredītu gadījumā patērētāju aizsardzība ir iespējama dalībvalsts mērogā gadījumā, ja šī valsts uzskata aizsardzības noteikumus par nepieciešamiem. Turklāt šādi mazi kredīti reti ir pārrobežu darījumi. Kredīti, kuru summa pārsniedz 100 000 euro, nav parasti patēriņa kredīti, un tādēļ uz tiem nav jāattiecinā šīs direktīvas aizsardzības mehānismi.

Pārtēriņu un pārsniegšanas jomā Komisija un Padome rīkojās saskaņā ar Parlamenta ideju par atvieglotu režīmu (proti, samazinot pienākumu apjomu), lai saglabātu piedāvāto kredītu elastību [2. panta 3. un 4. punkts]. Tomēr Padomē notikušo sarunu rezultātā vienojās par plašāku pienākumu apjomu nekā bija ierosinājis Parlaments un Komisija.

Padome, pamatojoties uz Komisijas grozīto priekšlikumu, ieviesa atvieglotu režīmu citiem īpašiem kredītlīgumiem (kredīti, ko piešķirušas kredītu apvienības [2. panta 5. punkts] un vienošanās starp kreditoru un patērētāju attiecībā uz atlikto maksājumu, ja patērētājs jau kavē saistību izpildi [2. panta 6. punkts]. Parlamenta grozījumos šajos gadījumos bija paredzēts pilnīgs izņēmums.

Attiecībā uz definīcijām sākotnējā priekšlikumā Komisija iekļāva plašu kredīta kopējo izmaksu definīciju (visas izmaksas, kas patērētājam jāmaksā par kredītu). Parlaments ierosināja šaurāku definīciju, iekļaujot vienīgi zināmās kreditora izmaksas, kas ir saistītas ar kredītlīguma pārvaldīšanu, un neiekļaujot trešām personām (notāriem, nodokļu iestādēm) maksājamās izmaksas. Komisija ņēma vērā grozījumu, iekļaujot izmaksas, kas ir saistītas ar kredītlīgumu un ir zināmas kreditoram, un neiekļaujot trešām personām maksājamās izmaksas. Tomēr Komisija ierosināja iekļaut arī ar kredītlīgumu saistīto papildpakalpojumu izmaksas (jo īpaši apdrošināšanas prēmijas), ja pakalpojums ir obligāts priekšnoteikums kredīta vai reklamētās procentu likmes iegūšanai un ja līgumu slēdz ar kreditoru vai atsevišķos gadījumos — ar trešo personu. Kopējā nostāja atbilst Komisijas grozītajam priekšlikumam, izņemot to, ka nodokļi ir iekļauti direktīvas darbības jomā [3. panta g) punkts]. Lai gan būtu vēlams izņemt nodokļus no darbības jomas, Komisija var pieņemt šo risinājumu kā kompromisu.

Attiecībā uz saistītajiem kredītlīgumiem Padome izmantoja Parlamenta definīciju, kas bija nedaudz grozīta [3. panta n) punkts].

Attiecībā uz reklāmā sniedzamās informācijas prasībām kopējā nostājā ņēma vērā Komisijas grozīto priekšlikumu, kurā ierosināja pieprasīt informāciju par vairākiem svarīgiem datiem (GPL, kredīta ilgums, mēneša maksājumu skaits un apmērs un kredīta kopējās izmaksas), ko jāsniedz gadījumos, kad reklāmā nav iekļauts konkrēts kredīta piedāvājums [4. pants]. Tomēr kopējā nostājā iekļautās obligātās informācijas apjoms ir atkarīgs no tā, vai reklāmā ir norādīta procentu likme jeb cits skaitlis. Tādējādi tiek ņemts vērā tas, ka patērētājiem ir nepieciešama plašāka informācija (piemēram, par GPL) lai gadījumos, kad reklāmā ir minēts tikai viens skaitlis, patērētāji ar šo vienu skaitli netiktu maldināti. Padome uzskatīja, ka šo noteikumu nebūtu jāpiemēro tajās dalībvalstīs, kurās valsts tiesību aktos ir paredzēta prasība norādīt GPL tajās reklāmās, kurās skaitlis nav norādīts [4. panta 1. punkta otrais teikums]. Komisija piekrīt (šis izņēmums attiecas vienīgi uz gadījumiem, kas nav direktīvas darbības jomā, un tas attiecīgajām dalībvalstīm sniedz iespēju piemērot savus tiesību aktus).

Sniedzamās informācijas saraksts tika grozīts, un Padome ieviesa iespēju, saskaņā ar kuru dalībvalstis pārtēriņa gadījumos var nepieprasīt norādīt GPL [4. panta 2. punkta c) apakšpunkts]. Šāda rīcības brīvība dalībvalstīm ir pieņemama, jo pārtēriņiem pašlaik gandrīz nemaz nav pārrobežu ietekmes.

Attiecībā uz informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, Komisija, daļēji vai pilnībā pieņēmusi EP grozījumus, savā grozītajā priekšlikumā ierosināja prasības, kuras Padome iekļāva daļēji vai pilnībā. Padome ierosināja

jaunus elementus (piemēram, standarta veidlapa pirms līguma noslēgšanas sniedzamajai informācijai, skatīt 3.3. punktu).

Nosakot vispārējos kreditora pienākumus pirms kredītlīguma noslēgšanas, Padome rīkojās saskaņā ar Komisijas grozītajā priekšlikumā iekļauto ieteikumu par prasību novērtēt patērētāja kredītspēju. Kreditoram ir jānovērtē patērētāja kredītspēja, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas vajadzības gadījumā ir iegūta no patērētāja un, ja nepieciešams, ir iegūta, izmantojot datubāzi [8. panta 1. punkts]. Savukārt atbildīgas aizdošanas principu Padome nesaglabāja. Tas ir pieņemams, jo Padome pieņēma dalībvalstu pienākumu nodrošināt to, lai kreditori sniegtu pienācīgus paskaidrojumus tā, lai patērētājam būtu iespēja novērtēt to, vai piedāvātais kredīts atbilst viņa vajadzībām un viņa finanšu situācijai [5. panta 6. punkts].

Parlaments un Padome pievienoja citu informāciju sākotnēji īsajam sarakstam ar obligāto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas. No noteikumiem, ko pievienoja Parlaments (papildu izmaksas, ja tās zināmas kreditoram; izmaksas par kontu, kas īpaši atvērts attiecīgajam kredītam; norēķinu līdzekļu izmantošanas izmaksas; maksājuma darījumu izmaksas; kredīta kopējās izmaksas patērētājam; atteikuma tiesību procedūras; atmaksas kārtība; procenti un izmaksas nokavētu maksājumu gadījumā, kārtība, kā šādi maksājumi tiek samaksāti, un izmaksas par saistību neievērošanu) Padome paturēja noteikumus par viena vai vairāku kontu uzturēšanas izmaksām [5. panta 1. punkta i) apakšpunkts], par norēķinu līdzekļu izmantošanas izmaksām un citām izmaksām [5. panta 1. punkta i) apakšpunkts] un par informāciju nokavētu maksājumu gadījumā [5. panta 1. punkta 1. apakšpunkts]. Pamatojoties uz Komisijas grozīto priekšlikumu, Padome sarakstam pievienoja prasību norādīt notariālo pakalpojumu izmaksas [5. panta 1. punkta j) apakšpunkts], pienākumu uzņemties papildpakalpojumus saistībā ar kredītlīgumu [5. panta 1. punkta k) apakšpunkts], to, vai pastāv atteikuma tiesības, [5. panta 1. punkta o) apakšpunkts], pirmstermiņa atmaksas tiesības [5. panta 1. punkta p) apakšpunkts], tiesības būt informētam par rezultātiem datubāzē [5. panta 1. punkta q) apakšpunkts] un patērētāja veiktus maksājumus, kas nerada tūlītēju kredīta kopējās atmaksājamās summas samazinājumu [5. panta 5. punkts]. Turklāt Padome pēc savas iniciatīvas pievienoja prasību norādīt informāciju par kredīta veidu [5. panta 1. punkta a) apakšpunkts], par kreditora identitāti un adresi [5. panta 1. punkta b) apakšpunkts], par brīdinājumiem attiecībā uz neveiktu maksājumu sekām [5. panta 1. punkta m) apakšpunkts], par tiesībām pieprasīt kredītlīguma projekta kopiju [5. panta 1. punkta r) apakšpunkts] un vajadzības gadījumā — par laikposmu, kurā ir spēkā informācija, ko kreditors sniedzis pirms līguma noslēgšanas [5. panta 1. punkta s) apakšpunkts].

Lai gan Komisija iebilda, ka pirms līguma noslēgšanas sniedzamās informācijas saraksts jā saglabā tāds, kāds bija iekļauts Komisijas grozītajā priekšlikumā, jo pretējā gadījumā sniedzamās informācijas apjoms būtu pārmērīgi liels, Komisija piekrita informācijas saraksta grozītajam variantam, ņemot vērā to, ka daži sarakstam pievienotie dati ir svarīgi tikai īpašos gadījumos, un vienīgi šajos gadījumos tie tiks iekļauti obligātajā veidlapā (skatīt 3.3. punktu).

Attiecībā uz informāciju, kas pirms līgums noslēgšanas sniedzama īpašos, piemēram, pārtēriņa, gadījumos, Parlamenta ierosinātais atvieglotais režīms ir iekļauts kopējā nostājā, bet informācijas saraksts ir paplašināts [6. panta 1., 2. un 3. punkts]. Tā kā šiem īpašajiem gadījumiem nav ievērojamas pārrobežu ietekmes, Komisija pret sarakstu neiebilda. Šī nostāja attiecas arī uz dalībvalstīm sniegto rīcības brīvību attiecībā uz GPL norādi pārtēriņa gadījumā [6. panta 2. punkts].

Attiecībā uz pieeju datubāzēm Parlaments ieteica atteikties no dalībvalstu pienākuma nodrošināt centrālas datubāzes darbību. Komisija un Padome piekrita šim grozījumam [9. pants]. Parlaments ierosināja saglabāt prasību nodrošināt citu dalībvalstu kreditoriem piekļuvi pastāvošajām datubāzēm ar tādiem pašiem noteikumiem, kā vietējiem kreditoriem. Komisija pievienoja to, ka piekļuvei jābūt nediskriminējošai, un Padome šo noteikumu iekļāva [9. panta 1. punkts]. Otrs noteikums, ko Parlaments ieteica saglabāt, attiecas uz patērētāja tūlītēju un bezmaksas informēšanu par jebkurā datubāzē atrastajiem rezultātiem. Komisijas grozītajā priekšlikumā šis grozījums ir iekļauts, to attiecinot vienīgi uz gadījumiem, kad patērētājs pieprasa informāciju. Padome vēl vairāk ierobežoja pienākumu informēt patērētāju, to attiecinot uz gadījumiem, kad kredītu nepiešķir, pamatojoties uz datubāzē atrastajiem rezultātiem [9. panta 2. punkts]. Tas ir pieņemams, jo tā ir situācija, kurā ir visvairāk nepieciešams informēt patērētāju par to, ka izmantota datubāze.

Attiecībā uz līgumā iekļaujamo informāciju tika ņemts vērā Parlamenta priekšlikums pievienot informāciju par procedūru, kas jāievēro, kad izmanto tiesības lauzt kredītlīgumu [10. panta 2. punkta r) apakšpunkts].

Attiecībā uz GPL Parlaments ierosināja apdrošināšanas izmaksas ņemt vērā GPL aprēķinā vienīgi tad, ja tās ir obligāts kredīta saņemšanas priekšnoteikums. To Komisija un Padome pieņēma, tomēr skaidrības nolūkos iekļāva kredīta kopējo izmaksu definīcijā (3. panta g) punkts). Parlaments ierosināja arī divus pieņēmumus, ko izmantot gadījumos, kad aizņēmuma likme līguma darbības laika mainās vai kad reklāmā norādītā likme ir spēkā vienīgi kredīta darbības sākumā. Šo ieteikumu Komisija un Padome pieņēma pilnībā, un tas ir iekļauts I pielikuma II nodaļas i) un j) punktā.

Attiecībā uz aizņēmuma likmi Parlaments ieteica papildu nosacījumus mainīgajām aizņēmuma likmēm. Šos jaunus noteikumus ņēma vērā, un tie ir iekļauti fiksētās (proti, nemainīgās) aizņēmumu likmes definīcijā 3. panta k) apakšpunktā.

Attiecībā uz pirmstermiņa atmaksu Parlaments ierosināja redakcionālus grozījumus, ko iekļāva kopējā nostājā: patērētājs pirmstermiņa atmaksu var veikt jebkurā laikā [16. pants].

Attiecībā uz tiesību cesiju Parlaments ierosināja noteikumu, ka patērētājs ir jāinformē par to, ka līgums ir cedēts trešai personai. Noteikums ir iekļauts kopējā nostājā, tomēr to nepiemēro gadījumos, kad sākotnējais kreditors, attiecīgi vienojoties ar cesionāru, turpina pārvaldīt patērētāja kredītu [17. pants].

Attiecībā uz saistītajiem darījumiem un atteikuma tiesību ietekmi uz šādiem darījumiem, Komisija un Padome apstiprināja, ka gadījumā, ja patērētājs atsakās no pirkuma līguma, pamatojoties uz Kopienas tiesību aktiem, uz to vairs neattiecas saistītais kredītlīgums (15. pants). Parlaments turklāt vēl ierosināja to, ka dalībvalstīm jāļauj saglabāt vai ieviest solidāras atbildības sistēmas. Tas redzams kopējās nostājas 15. panta 2. punktā.

Komisija un Padome rīkojās saskaņā ar Parlamenta ideju, ka katra puse var pārtraukt beztermiņa kredītlīgumu, iesniedzot paziņojumu. Turklāt patērētāju aizsardzības nolūkā kopējā nostājā ierosināts noteikums, ka kreditoriem paziņojums jāiesniedz vismaz divus mēnešus iepriekš (13. pants).

Attiecībā uz pārsniegšanu Parlamenta piedāvātā grozījuma daļa, kas attiecas uz patērētāju informāciju (soda naudas un nokavējuma procenti), tika pieņemta un ietverta kopējā nostājā (18. pants).

Attiecībā uz kreditoru un starpnieku darbības reglamentēšanu Parlamenta grozījums, ar kuru ierosina kreditoru un starpnieku darbību reglamentēt vai pārraudzīt ar neatkarīgu struktūru vai iestāžu palīdzību, ir ietverts kopējā nostājā (20. pants). Tomēr uz starpniekiem šis pants vairs neattiecas.

Kopējā nostājā neiekļautie grozījumi, kurus Komisija tomēr uzskatīja par pieņemamiem

Parlaments ierosināja noteikt, ka kreditors prasības par informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, var izpildīt, izsniedzot kredītlīguma projektu, kurā ietverta visa nepieciešamā līgumā iekļaujamā informācija. Padome šo ierosinājumu neņēma vērā. Ņemot vērā to, ka kredītlīguma noteikumi ir ļoti grūti saprotami vidusmēra patērētājam un ka obligātā veidlapa (skatīt 3.3. punktu) ir labs risinājums, lai patērētājiem nodrošinātu saprotamu informāciju pirms līguma noslēgšanas, Komisija piekrīt, ka kreditoriem vajadzētu vienmēr izmantot šo veidlapu.

Noteikumos par saistītajiem darījumiem Parlaments ierosināja noteikt, ka starp kreditoru un piegādātāju ir jānoslēdz iepriekšējs līgums, lai patērētājs varētu izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret kreditoru, ja piegāde nav notikusi, ja piegāde ir veikta daļēji vai ja pakalpojums neatbilst prasībām. Komisija šim ierosinājumam piekrita, tomēr Padome to neatbalstīja. Tomēr saskaņā ar kopējo nostāju un Parlamenta ierosinājumu dalībvalstis pašas nosaka to, cik lielā mērā un ar kādiem nosacījumiem šos tiesiskās aizsardzības līdzekļus var izmantot.

Attiecībā uz beztermiņa kredītlīgumiem Komisijai nebija iebildumu pret noteikumu saņemt iepriekšēju piekrišanu no aizņēmēja pirms līguma atjaunošanas, taču šis ierosinājums netika ietverts kopējā nostājā.

Tā kā visi ar galvojumiem saistītie noteikumi tika izslēgti no direktīvas darbības jomas, Parlamenta ierosinātais grozījums pantā par galvojuma līguma izpildi nebija piemērojams. Tas pats attiecas uz pantu, ar ko noteic paziņojumu par saistību neizpildi un īstenošanas iespējām.

Grozījumi, kas nav pieņemami

Parlamenta ierosinājums noteikt, ka kredītņēmumi jā sagatavo rakstveidā, netika iekļauts kopējā nostājā, jo Komisija un Padome uzskata, ka formālajām prasībām jāatbilst visiem tālpārdošanas noteikumiem. Tomēr Padome iekļāva iespēju dalībvalstīm saglabāt vai ieviest valsts noteikumus attiecībā uz līguma noslēgšanas spēkā esamību [10. panta 1. punkta 3. teikums].

Saistībā ar GPL (19.pants) Parlaments ierosināja attiecīgajā pantā sīkāk izklāstīt aprēķina formulu. Padome un Komisija uzskatīja, ka pietiek, ja formula ir ietverta pielikumā, kas ne tikai satur norādes, bet arī ietilpst tiesību aktā.

Parlamenta ierosinājums izmantot pieļāvumu par konstantu kapitāla atlikumu, lai aprēķinātu GPL beztermiņa kredītņēmumos, netika pieņemts, jo tas neatbilst beztermiņa kredītu realitāti.

Attiecībā uz saistītajiem darījumiem Parlaments ierosināja noteikt, ka, ja patērētājs atkāpjas no kredītņēmuma, uz viņu vairs neattiecas saistītā pirkuma līgums. Komisija un Padome nepiekrīta šim priekšlikumam, jo minētā direktīva attiecas uz kredītņēmumiem nevis uz pārdošanas līgumiem. Turklāt tas varētu izraisīt situāciju, ka piegādātāji kavē preču vai pakalpojumu piegādi līdz atteikšanās termiņa beigām. Taču dalībvalstīm ir tiesības šādu sistēmu ieviest vai uzturēt valsts mērogā.

Attiecībā uz pārsniegšanu Parlamenta piedāvātais formulējums ar atsauci uz „neatļautu pārsniegumu” netika iekļauts kopējā nostājā, jo tas ietver atsauci uz kaut ko, kam kreditors ir piekritis, un tādējādi tas nevar būt „neatļauts” [18. pants].

Attiecībā uz saskaņošanas pieeju Parlaments ierosināja ieviest direktīvā pamatnoteikumu saskaņošanas klauzulu. Šis priekšlikums netika iekļauts kopējā nostājā. Komisija uzskata, ka pamatnoteikumu saskaņošanas klauzula, kas ietverta pašlaik spēkā esošajā patēriņa kredītu direktīvā, ir par iemeslu ļoti atšķirīgiem tiesību aktiem dalībvalstīs, kā rezultātā, savukārt, ir radušies šķēršļi ienākšanai tirgū un ir notikusi tirgus sadrumstalošanās. Tā kā viens no galvenajiem direktīvas mērķiem ir aizsākt darbu, lai izveidotu patēriņa kredītu iekšējo tirgu, Komisija uzskata, ka kopējā nostājā (22. pantā) paredzētā pilnīgā saskaņošana ir noteikti nepieciešama ne tikai saistībā ar GPL, kā to savos grozījumos ierosinājis Parlaments, bet arī saistībā ar citiem svarīgiem jautājumiem, uz kuriem attiecas direktīva.

3.3. Jauni noteikumi, ko ieviesusi Padome

Padome nolēma direktīvas darbības jomā [2. panta 2. punkta e) apakšpunkts] neiekļaut pārtēriņus, kas jāatmaksā viena mēneša laikā. Tomēr pirms līguma noslēgšanas ir jāsniedz īsa informācija [6. panta 5. punkts]. Tā kā šie kredīti aptver tikai īsu laika posmu un tādējādi neradīs pārmērīgas izmaksas, šis izņēmums ir pieņemams.

Hipotekāro kredītu jomā Padome ieviesa divus jaunus izņēmumus, kuri attiecas uz kredītiem nekustamā īpašuma iegādes finansēšanai līdzīgi kā, izmantojot hipotekāros kredītus [2. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrā alternatīva], un uz kredītiem, ko izsniedz Apvienotās Karalistes bankas, kas pamatojas uz musulmaņu ticības principiem [2. panta 2. punkta b) apakšpunkts]. Komisija atbalsta šos izņēmumus, jo to mērķis ir piedāvāt īpašus tiesiskus risinājumus atsevišķās dalībvalstīs attiecībā uz kredītiem, kuri salīdzināmi ar hipotekārajiem kredītiem.

Saskaņā ar atvieglotajiem režīmiem, kas izveidoti pārtēriņa un pārsniegšanas jomā, Padome ieviesa definīcijas abu veidu kredītīgumiem, pārtēriņa gadījumā paturot Komisijas ierosinājumu [3. panta d) un e) apakšpunkts].

Attiecībā uz informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, Padome ieviesa obligātu standarta veidlapu, kas ir pilnīgi vienāda visās dalībvalstīs un kas kreditoriem ir jāizmanto, lai patērētājam sniegtu informāciju pirms līguma noslēgšanas [5. panta 1. punkta otrais teikums/II pielikums]. Komisija pilnībā atbalsta šo priekšlikumu, jo šāda veidlapa ļaus patērētājiem vieglāk salīdzināt piedāvājumus un padarīs saprotamāku informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas.

Atvieglotā režīma vajadzībām Padome izstrādāja īpašu standarta veidlapu (III pielikums), kas nav obligāta, bet kuru kreditori var izmantot, lai pildītu savu pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas [6. panta 1. punkta ceturtais un piektais teikums].

Padome ieviesa arī dažus jaunus noteikumus attiecībā uz kredītīgumu. Papildus informācijas prasībām tā ieviesa prasību sniegt informāciju par citiem līguma noteikumiem un nosacījumiem [10. panta 2. punkta t) apakšpunkts], pārraudzības iestādi [10. panta 2. punkta u) apakšpunkts] un par vispārējiem brīdinājumiem attiecībā uz neveiktu maksājumu sekām [10. panta 2. punkta m) apakšpunkts]. Pārtēriņa gadījumā attiecībā uz GPL dalībvalstīm ir tāda pati rīcības brīvība [10. panta 2. punkta g) apakšpunkts]. Lai gan Komisija var atbalstīt visus šos ierosinājumus, grūtības rada Padomes grozījumi, saskaņā ar kuriem 10. pants neskar valstu noteikumus kredītīguma noslēgšanas spēkā esības jomā. Minētajam 10. pantam ir jābūt pilnībā saskaņotam, tādēļ dalībvalstis nedrīkstētu reglamentēt formālās prasības (piemēram, līguma parakstīšana rokrakstā) valsts mērogā. Šādas nesaskaņotas formālas prasības var radīt šķēršļus iekšējā tirgū.

Attiecībā uz informāciju par aizņēmuma likmi [11. pants] Padome ir noteikusi, ka, lai izvairītos no liekas birokrātijas un pārāk liela informācijas apjoma sniegšanas patērētājam, informācija par aizņēmuma likmes izmaiņām jāsniedz tikai periodiski, ja tās ir saistītas ar standartlikmes izmaiņām.

Padome ir ieviesusi detalizētāku aprakstu procedūrai par atteikuma tiesību izmantošanu. Tā ir arī pievienojusi punktu (14. panta 6. punkts), saskaņā ar kuru dalībvalstis var piemērot valsts tiesību aktus, ar ko nosaka laika posmu, kurā līguma izpilde nevar sākties.

Attiecībā uz pirmstermiņa atmaksu (16. pants) Padome ir noteikusi, ka kreditori drīkst pieprasīt kompensāciju ar atsevišķiem nosacījumiem, ja patērētājs atmaksu veic pirms termiņa. Dalībvalstis var noteikt, ka kompensāciju nedrīkst pieprasīt par pirmstermiņa atmaksājumu, ja summa ir mazāka par EUR 10 000; kompensācija nedrīkst pārsniegt 1 % no atmaksātās summas, ja likme ir noteikta vairāk kā uz vienu gadu, bet pārējos gadījumos tā nedrīkst pārsniegt 0,5 %. Turklāt kreditoram nav tiesību saņemt kompensāciju, ja ECB pamatlikme ir palielinājusies laikā no līguma noslēgšanas dienas līdz pirmstermiņa atmaksas dienai. Komisija uzskata, ka iekšējā tirgus mērķu sasniegšanai ir lietderīgi saskaņot kompensāciju aprēķinu un ka Padomes pieņemtie nosacījumi neierobežo patērētāju aizsardzības līmeni. Tomēr Komisija vēlētos saskaņot šo jautājumu pilnīgāk.

Padome pievienoja iespēju izmantot komitoloģijas procedūru (saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu, ievērojot minētā lēmuma 8. panta noteikumus), lai noteiktu pieņēmumus, kas izmantojami GPL aprēķinos atsevišķiem kredītu veidiem [19. panta 5. punkts]. Šis ierosinājums ir iekļauts kopējā nostājā 25. pantā, un Komisija to atbalsta. Jautājuma ļoti tehniskā rakstura dēļ Padome nevarēja to apspriest padziļināti un tādēļ nolēma uz to attiecināt piemērotāku procedūru.

Direktīvā dalībvalstīm piedāvātas plašas reglamentācijas izvēles iespējas (iespēja piemērot atviegloto režīmu tikai atsevišķiem kredītlīgumiem [2. panta 5. un 6. punkts], prasība reklāmā norādīt tikai GPL [4. panta 1. punkts], tiesības neiekļaut noteikumos prasību norādīt pārtēriņa GPL reklāmā, informācijā pirms līguma noslēgšanas un līgumā iekļaujamajā informācijā [4. panta 2. punkta c) apakšpunkts, 6. panta 2. punkts un 10. panta 2. punkta g) apakšpunkts], iespēja pielāgot palīdzību patērētājiem [5. panta 6. punkts], iespēja neparedzēt atteikuma tiesības notariāli apstiprinātu līgumu gadījumā [14. panta 5. punkts], tiesības noteikt tiesiskās aizsardzības līdzekļus saistītu kredītlīgumu gadījumā [15. panta 2. punkts], tiesības saglabāt vai ieviest noteikumus attiecībā uz līguma noslēgšanas spēkā esību [10. panta 1. punkts] un tiesības noteikt, ka par pirmstermiņa atmaksājumu nedrīkst pieprasīt kompensāciju, ja summa ir mazāka par EUR 10 000 [16. panta 4. punkts]). Padome pievienoja prasību dalībvalstīm informēt Komisiju, kad tās izmanto kādu no iepriekš minētajām iespējām, lai šo informāciju varētu publiskot (26. pants). Šie noteikumi tiek papildināti ar noteikumu, saskaņā ar kuru Komisija uzrauga to, kā šīs reglamentējošo noteikumu izvēles iespējas ietekmē patērētājus un iekšējo tirgu [27. panta 2. punkts]. Komisija piekrīt šiem papildinājumiem.

4. SECINĀJUMI

Kopējā nostāja ir apmierinoša attiecībā uz četriem no pieciem direktīvas galvenajiem jautājumiem. Informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, līgumā iekļaujamā informācija, GPL aprēķināšana un atteikuma tiesības ir pilnībā saskaņotas un nodrošina augstu patērētāju informācijas un aizsardzības līmeni, vienlaicīgi veidojot priekšnoteikumus īstenam pārtēriņa kredītu iekšējam tirgum. Padomes ieviestā standarta veidlapa informācijai, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, patērētājiem būs noderīga piedāvājumu salīdzināšanā.

Komisija atbalstīja pirmstermiņa atmaksas noteikumu turpmāku saskaņošanu. Komisija neatbalstīja iespēju dalībvalstīm saglabāt vai ieviest valsts tiesību aktus attiecībā uz kredītīguma noslēgšanas spēkā esību. Tomēr tā uzskata, ka Padomes panākto kompromisu var atbalstīt, ņemot vērā citās nozīmīgās jomās panāktos uzlabojumus un vispārējas grūtības panākt vienošanos Padomē.